

Välfärd och klimat
Elin Nirjens
Tfn: 063146535
E-post: elin.nirjens@regionjh.se

2022-01-28

RUN/59/2022

PM Energikontoret

Bakgrund

Kommunerna har sagt upp den överenskommelse som Region Jämtland Härjedalen har med länets kommuner om samverkan. Det innebär att den kommer att sluta gälla 2022-12-31. Hur uppdragen som idag ingår i överenskommelsen ska drivas och organiseras framåt håller kommunerna på att utreda och ska fatta beslut om under våren 2022.

Ett uppdrag i överenskommelsen är att genom Energikontoret arbeta för en effektivare energianvändning och ökad användning av förnybar energi. Energikontoret får genom överenskommelsen en basfinansiering för verksamheten som sedan växlas upp i olika projekt och verksamheter.

I sammanhanget har frågan ställts om Energikontoret fortsatt bör vara en del av Region Jämtland Härjedalen. Det här PM:et beskriver förutsättningar och möjligheterna för detta.

Vad är ett energikontor

- Europakommissionen och regionala myndigheter grundade på 90-talet energikontor i syfte att öka takten i arbetet med att minska klimatpåverkan
- Energikontoren i Sverige samverkar genom samverkansorganet Energikontoren Sverige, som arbetar för att stödja och samordna de regionala energikontoren.
- Energikontorens främsta syfte är att främja energieffektivitet och förnybara energikällor på lokal och regional nivå och genom det bidra till att nå energi- och klimatmålen.
- Detta görs genom att stötta kommuner, regioner och företag i att ta initiativ och driva insatser som hjälper till att ställa om till en hållbar verksamhet.
- Arbetet sker både strategiskt och operativt och i olika typer av samverkans- och utvecklingsprojekt.
- Ett energikontor är alltid opartiskt och har inget vinstintresse

I Sverige finns 16 energikontor. Två av dessa tillhör kommunförbund (Stockholm och Skåne), 3 är aktiebolag och ägs av kommuner och regioner, ett tillhör Innovatum Science park (Västra Götaland) och resten, 10 st, tillhör regionen. De som tillhör regionen har i sin tur olika placeringar och finansieringslösningar.

Ett energikontor kan definieras utifrån följande punkter;

Förankring

- Endast offentligt huvudmannaskap.
- Har en tydlig offentlig förankring och ska stödjas politiskt från de regionala och/eller lokala myndigheterna inom sitt verksamhetsområde.
- I styrande organ ingår folkvalda på lokal och/eller regional nivå
- Har en god förankring hos och förståelse för andra relevanta aktörer i regionen.
- I energikontorets styrande organ/styrgrupp ingår sakkunniga från t.ex. akademi och näringsliv.

Verksamhet & uppföljning

- Drivs utan vinstintresse
- Verksamhet och projekt ska tydligt kunna särskiljas och följas upp
- Verksamheten redovisas med årsredovisning

Kapacitet och kompetens

- Har egen personal med kompetens inom energieffektivisering och förnybara energikällor.
- Genom uppdrag/ägardirektiv ha mandat och kapacitet att driva en operativ verksamhet och söka nya projekt för att växla upp arbetet med energifrågor i regionen.

Energikontoret, Region Jämtland Härjedalen

Energikontoret, Region Jämtland Härjedalen består i dag av följande delar:

- Projektverksamhet finansierat från ERUF samt 1:1-medel
- Projektverksamhet finansierat från Energimyndigheten
- Energi- och klimatrådgivning (separat överenskommelse med 6 av länets 8 kommuner)
- Samordning av energi- och fastighetsnätverket Jämtland Härjedalen (separat överenskommelse med deltagande aktörer)
- Processledning Hållbar energi inom ramen för Smart specialisering (finansieras från regionanslag)

De mål och prioriteringar som Energikontoret *i huvudsak* bidrar till/kan bidra till listas i bilden nedan. Fler mål och prioriteringar kan dock vara relevanta.

RUA - RUS och Smart specialisering: *Styrkeområde Hållbar energi*

- Kompetensnod för energi- och klimatfrågor.
- Genomförandekapacitet för att driva utvecklingsprojekt utifrån identifierade behov.

RUA - Regional transportplan (remiss): Målet *Minskad miljöpåverkan och fossilbränslefrött 2030*

- Bidra med kunskap och kompetens om förnybara drivmedel, arbete med infrastruktur för förnybara drivmedel, energieffektivisering mm.
- Genomförandekapacitet för att driva utvecklingsprojekt utifrån identifierade behov.

Övriga områden - Trafikförsörjningsprogrammet: Målet *Minskad miljö och klimatpåverkan samt Fossilbränslefrött 2030*

- Bidra med, och samnyttja kompetenser, i tex kravställningar inför upphandlingar, förnybara drivmedel och påverkansarbete gällande ändrade resvanor/innovativa lösningar.
- Genomförandekapacitet för att driva utvecklingsprojekt utifrån identifierade behov. Med fördel i form av samverkansprojekt.

Framgångsfaktorer

Energikontoret har identifierat framgångsfaktorer och förutsättningar som är viktiga för en fortsatt effektiv och ändamålsenlig verksamhet.

- Hålla ihop Energikontorets alla delar, inklusive energi- och klimatrådgivningen och energi- och fastighetsnätverket.
- Tydlig styrning av verksamheten för förankring, prioriteringar mm. Önskvärt med ett styrande organ för verksamheten.
- Basfinansiering som möjliggör uppväxling genom projekt, samt utförande av uppdrag som kommer från organisationen som tex svarande på remisser, expertstöd, projektutveckling mm
- Närhet till relevanta nätverk och kontakter.
- Kontaktytor med nationella aktörer som tex Energimyndigheten.
- Nära koppling till det regionala utvecklingsansvaret för att bidra till regional utveckling.
- Kunna bygga på och nyttja varumärket Energikontoret.
- Stabil och kontinuerlig verksamhet som finns kvar över tid.
- Oberoende och icke vinstdrivande verksamhet

Organisering

Utifrån identifierade framgångsfaktorer, benchmark med andra energikontor i landet mm ser verksamheten positivt på att Energikontorets fortsatta placering kan vara inom Region Jämtland Härjedalens organisation.

Finansiering och personal

Energikontorets verksamhet kräver en basfinansiering för att bekosta kringkostnader för medarbetarna som inte kan tas på projekt, samt möjlighet att använda till medfinansiering. Det behöver också finnas finansiering för att arbete ska kunna ske utanför projektens ramar, tex för projektutveckling, hantering av andra arbetsuppgifter som kommer från organisationen som tex svarande på remisser, deltagande i utvecklingsarbeten utifrån kompetensområden mm. Att Energikontoret har en basfinansiering är en knäckfråga för det framtida arbetet.

Idag ser finansieringen av Energikontoret ut som följer:

Kommunal finansiering

- 610 000 från överenskommelsen mellan kommunerna och Region Jämtland Härjedalen
- Finansiering för 50% tjänst för energi- och fastighetsnätverket (separat avtal)

Regional finansiering

- Finansiering för 50% tjänst för processledare

Extern finansiering

- Externa projektmedel från 1:1, ERUF samt Energimyndigheten
- Finansiering för 140% tjänst för Energi- och klimatrådgivning (separat avtal med 6 av länets kommuner)

Total omsättning för Energikontoret 2021

- 6 746 750 sek

Antal anställda i januari 2022

- 11 anställda
- 8,9 heltider